

УДК 005

ББК 66.3(0)

Сучасна наука: проблеми і перспективи (частина II): матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 6-7 жовтня 2018 року. – Київ : МЦНД, 2018. – 60 с.

У даному збірнику представлені тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна наука: проблеми і перспективи». Висвітлюються актуальні проблеми розвитку науки на сучасному етапі розвитку. Розглядаються актуальні механізми та інструменти забезпечення перспектив наукових досліджень.

Збірник призначений для студентів, здобувачів наукових ступенів, науковців та практиків.

Всі матеріали представлені в авторській редакції. За повноту та цілісність яких автори безпосередньо несуть відповідальність.

©МЦНД 2018

ЗМІСТ

<i>Економічні науки</i>	5
Andreieva K.A. THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND UN AGENCIES IN COLLABORATION WITH AUTHORITIES IN BUILDING PEACE AND SUPPORTING AFFECTED COMMUNITIES IN THE RESULT OF THE CONFLICT IN THE EAST OF UKRAINE	5
Бондаренко Я.С. МОДЕЛЬ ОЦІНЮВАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ У 2014-2018 РОКАХ	6
Волошенко С.В. ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ	10
Ганзюк С.М., Шаповал А.С. СТАРТАПИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ	11
Горин В.П., Мудра Н.В. ІНВЕСТИЦІЙНІ СУБВЕНЦІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО НАДХОДЖЕНЬ ДО МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	12
Зборщенко А.А., Запорожець І.О., Ковальчук Н.В. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ В ЛОГІСТИЦІ	15
Корнійчук Н.О. СИСТЕМА РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	16
Лобач Н.В. ПІІ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ ТНК НА ПРОЦЕСИ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ... ..	17
Моїсеєнко О.М. ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДКРИТОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ	20
Морокишка Т.О. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ	22
Подєрьогіна Я.А. МОНІТОРИНГ ВАРТОСТІ КОМПАНІЇ ЯК НОВІТНІЙ ЗАСІБ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКРИЗОВИХ ЗАХОДІВ	23
Разінькова М.Ю. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛІНГУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	25
Садиков С.Р. ЗАСТОСОВНІСТЬ ТЕХНІЧНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ВАЛЮТНИХ КУРСІВ	27
Серпенінова Ю.С., Ліпська А.С. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ	29
Сова А.В. МЕТОДИ ОЦІНКИ СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ.....	30
Федотова С.А. ЕКОНОМІЧНІ СТЕРЕОТИПИ	32

Секція: Економічні науки

Горин В. П.

к.е.н., доц. кафедри фінансів ім. С. І. Юрія

Мудра Н. В.

студентка факультету фінансів

Тернопільського національного економічного університету

Інвестиційні субвенції як джерело надходжень до місцевих бюджетів

Упродовж усього періоду державотворення серед ключових проблем, з якими стикається місцеве самоврядування в Україні є невідповідність його фінансових можливостей та видаткових зобов'язань. Її усунення потребує залучення резервів збільшення надходжень до місцевих бюджетів, скорочення та раціоналізації видатків, однак найчастіше для цього у вітчизняній практиці застосовують механізм міжбюджетних трансфертів. Останні десятиліття в умовах обмеженості власних ресурсів місцевого самоврядування трансфертні надходження займають домінуюче місце серед ресурсних джерел місцевих бюджетів, виступають фінансовим підґрунтям для виконання як делегованих, так і власних повноважень. Механізм міжбюджетних відносин передбачає застосування цілого спектру трансфертів, які характеризуються різним рівнем самостійності органів влади у розпоряджанні цими коштами, відмінностями в умовах їх отримання та ефективності використання. У цій сфері зберігається чимало проблем, обумовлених відсутністю чітких алгоритмів міжрегіонального розподілу трансфертів, непрозорими процедурами їхнього виділення щодо окремих територіальних громад та ін. Особливо ці проблемні моменти торкаються практики використання субвенцій інвестиційного характеру, що значною мірою компрометує саму ідею їхнього використання.

Питання використання механізму субвенцій для формування надходжень до місцевих бюджетів завжди перебували у полі зору науковців економічного профілю. Помітний вклад у їхню розробку внесли наукові праці таких вчених, як В. Дем'янишин, В. Зайчикова, О. Кириленко, М. Кульчицький, Б. Малиняк, Ц. Огонь, С. Слухай та інші. У них розкриваються питання справедливості діючої моделі міжбюджетних відносин, її негативного впливу на мотивацію органів влади до нарощування власних доходів та інше. Попри теоретичну розробленість, у практичній площині залучення інвестиційних субвенцій для фінансування соціально-економічного розвитку територіальних громад все ще асоціюється із численними проблемами, які потребують нагального вирішення.

Відповідно до норм Бюджетного кодексу України, субвенції – це такий вид міжбюджетних трансфертів, який має бути використаний на певну мету та

в порядку, визначеному органом, що прийняв рішення про його надання [1]. Вони можуть бути надані з державного та місцевих бюджетів і передбачають цільове використання одержаних коштів. В більшості, субвенції, які отримують органи місцевого самоврядування, мають соціальне спрямування і призначені для реалізації програм соціального захисту населення, фінансування соціальних пілґ, а також покриття поточних видатків закладів соціальної сфери (освітня та медична субвенції). Примітно, що у наукових колах таке суттєве домінування субвенцій соціального призначення серед усього обсягу цільових трансфертів оцінюють доволі негативно. На думку Л. Мельник та В. Думи, таке зростання, хоча й позитивно впливає на соціальне становище регіонів, однак відволікає кошти від економічних програм, сприяє демотивації місцевої влади нарощувати власні доходи, поширенню патерналізму й утриманства [2, с. 799]. Зважаючи на це, винятково важливо забезпечити ефективне функціонування механізму надання інвестиційних субвенцій, до яких зараховують субвенції на здійснення заходів соціально-економічного розвитку окремих територій, на формування інфраструктури в об'єднаних територіальних громадах; кошти, які громади можуть отримати з Державного фонду регіонального розвитку України, за Угодою між урядом України та ЄС про фінансування програми підтримки секторальної політики – підтримкою регіональної політики України тощо.

Одним із найбільш поширених різновидів інвестиційних субвенцій, які були впроваджені із започаткуванням реформи децентралізації, є субвенція на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад. Кошти за цією субвенцією можуть бути використані на наступні цілі: розробку проектної, містобудівної та іншої документації; переобладнання та перепрофілювання будівель бюджетних установ для їх використання для потреб ОТГ; підвищення якості надання адміністративних послуг, в тому числі відкриття ЦНАПів; реконструкцію, нове будівництво, капітальний ремонт вулиць, доріг, мостів комунальної власності, об'єктів водопостачання та водовідведення, поводження з відходами та рекультивация сміттєзвалищ; закупівлю транспортних засобів для підвезення дітей до навчальних закладів тощо. У 2017 році на ці потреби було передбачено виділити понад 4 млрд. грн., у 2018 році – 1,9 млрд. грн. [3].

Хоча законодавством передбачено розподіл коштів субвенції відповідно до площі території ОТГ та кількості сільського населення у них, підставою для надання такого трансферту є заявка на реалізацію конкретного інвестиційного проекту. При цьому, законодавством визначено ряд вимог, які мають бути дотримані при підготовці проектних заявок на отримання відповідної субвенції, а саме: відповідність програмним документам соціально-економічного розвитку ОТГ; тривалість реалізації не більше трьох років; урахування потреб інвалідів

та інших мало мобільних груп населення, а також погодження із спеціальною комісією при профільному міністерстві України.

Не зважаючи на спрощені умови отримання інфраструктурної субвенції, на середину 2018 року понад 40% створених в Україні ОТГ не подали жодної заявки на фінансування, а значна частина із поданих проектних пропозицій були відхилені. Головною причиною такої ситуації є відсутність досвіду, а то й небажання управлінського апарату ОТГ займатися підготовкою документації на залучення інфраструктурної субвенції. Внаслідок цього, подані проектні заявки нерідко не відповідають плану соціально-економічного розвитку відповідної ОТГ; позбавлені розрахунків бюджету, економічної ефективності від реалізації проекту; підготовлені без належної деталізації заходів чи плану витрат.

Іншим різновидом інвестиційної субвенції, яка у законодавстві була передбачена ще з 2001 року, однак реально почала функціонувати тільки з 2012 року є субвенція із державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій. У 2017 році на її надання було передбачено виділити понад 1,7 млрд. грн., у 2018 році – більше 2,1 млрд. грн. [4]. Цільове призначення цієї субвенції полягає у реалізації таких заходів: будівництво, реконструкція та капітальний ремонт інфраструктури комунальної власності; екологічні та природоохоронні заходи; придбання обладнання для установ соціально-культурної сфери і комунального транспорту, проведення робіт з газифікації, заходів з енергозбереження тощо. Як і щодо інфраструктурної субвенції, умовами надання субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) є відповідність проектних заявок програмним документам соціально-економічного розвитку держави та відповідного регіону, державним цільовим програмам, наявність необхідної документації, а також дві фінансові умови: співфінансування з місцевого бюджету та спроможність громади забезпечити утримання новозбудованих об'єктів після завершення фінансування з державного бюджету.

Не зважаючи на раціональну ідею, яка покладена в основу надання цього виду інвестиційних субвенцій, вона справедливо критикується як науковцями, так і представниками громадськості. Причина цього у тому, що з одного боку, залишаються недостатніми самі обсяги надання субвенції, а з іншого боку, алгоритм надання коштів передбачає їхній розподіл у «ручному режимі», що створює сприятливе середовище для політичної корупції й лобізму. Формально, при розподілі коштів мають враховуватись показники обсягів промислового та сільськогосподарського виробництва, інвестицій в основний капітал, щільності населення, рівня безробіття та доходів населення. Однак, в реальності обсяги субвенції розподіляють відповідно до пропозицій представників депутатського корпусу законодавчого органу влади. Внаслідок цього, субвенцію на здійснення

заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій визначають як інструмент купівлі політичної лояльності, а непрозорий порядок її розподілу руйнує саму ідею впровадження цього трансферту – стимулювання розвитку тих територій, які найбільше потребують фінансової допомоги.

Література:

1. Бюджетний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17>.
2. Мельник Л. М., Дума В. Л. Вплив системи міжбюджетних відносин на бюджетний потенціал регіону. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 7. С. 793–799.
3. Уряд затвердив розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад у 2018 році. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-rozpod>
4. Уряд затвердив розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій у 2018 році. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-rozpodilu-u-2018-roci-subvenciyi-z-derzhavnogo-byudzhetu-miscevim-byudzheta-na-zdiysnennya-zahodiv-shodo-socialno-ekonomichnogo-rozvitku-okremih-teritorij>